

Szerkesztőségi iroda:

Nagybecskerek,

Zápolya-utca 1-ső szám.

Magyar nyelv és irodalom tanterv szerinti tanterv.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybecskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefon 21. szám.

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Felelős szerkesztő: Dr. Brájer Lajos.

Nagybecskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 89. szám.

Előfizetési árak:

Egész évre — — — — 24 kor.
Félévre — — — — 12 .
Negyedévre — — — — 6 .
Egy hónapra — — — — 2 .
— Egy szám ára 6 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Csütörtök, április 16.

A horvát helyzet.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, április 15.

A horvát kérdés, sajnos, állandóan napirenden van, de most mutatkoznak egyes jelek, amelyek remélni engedik, hogy a horvát helyzet nem sokára megoldásra kerül. Nem történt tulajdonképpen Horvátországban semmi, ami változást idézhetett volna elő a politikai helyzetben s mégis, mintha javultak volna valamelyest a viszonyok.

Az ellentétek már nem látszanak olyan éleseknek, mint a milyenek azok csak hetekkel ezelőtt is voltak, az izgatottság is elült s a horvát társadalom minden rétege segítségére van báró Rauch Pál bárnak, aki erős akarattal kezdi meg nagyszabású programjának keresztülvitelét. Barabás Béla, a függetlenségi párt elnöke, az eszéki Drau munkatársa előtt tett nyilatkozatában az örvendetes változás okát a bán öntudatos politikájának tudja be. Báró Rauch Pál tényleg nem napi politikát csinál, a politikának nem az efemer jelentőségű megnyilvánulásai érdeklik. A horvát nép gazdasági és kulturális fejlődésének rakja le gondos kézzel és bölcs előrelátással alapjait.

A bán kormányzati programja az irástudatlanság ellen való küzdelemre helyezi a főszólyt s a küzdelem eszközeit a népiskolák számának szaporításában jelöli meg. Báró Rauch elsősorban ezt a program-pontot akarja megvalósítani. Tegnap a bán palotában ankét volt ebben a tárgyban s az ankéten részt vettek Horvátország legkiválóbbjai állásukra és politikai pártállásukra való tekintet nélkül.

A bán nagy beszéddel nyitotta meg az értekezletet. Beszédében a többi közt rámutatott arra, hogy az államnak az irástudatlanság ellen való küzdelme sikeres csak akkor lehet, ha a társadalom is se-

gítségére van. Eppen ezért horvát iskola-egyesület alapítását ajánlja. Az alapításnál ezeket a főszempontokat nem szabad, szerinte, figyelmen kívül hagyni. Az egyesület célja új népiskolák alapítása, a már meglévő iskolák támogatása s a vándortanítói intézmény rendszeresítése.

Az értekezlet tagjai egyhangulag magukévé tették a bán előterjesztéseit, a horvát sajtó pedig a legnagyobb elismeréssel nyilatkozik az akcióról s pártkülönség nélkül azt állítja a lapok, hogy az országos kormány ezzel elhagyta az eddigi politikáló országos kormányok nivóját.

Ezek a jelenségek tehát eléggé világosan mutatják, hogy a horvátok lassankint előveszik jobbik eszűket s a meglévő keretek között Magyarországgal békés egyetértésben igyekezni fognak országuk javát előmozdítani. Csak ez a politika válik javukra.

A vármegyei tisztviselők helyzete.

— április 16.

A vármegyei tisztviselők országos egyesületének statusrendező bizottsága folytatólag tegnap tartotta meg ülését Segesvárott a vármegye székházának nagy dísztermében. Somogyi István alispán az ülést megnyitván. Dudits Pál ismertette közel egy óráig tartó beszédében a statusrendezői törvényjavaslat tervezetét.

A tartalmas és érdekes fejtegetést a bizottság s a közönség lelkes tapsal és éljenzéssel fogadta. Ezután Issekutz alispán ismertette az összes javaslatokat és végül Horváth József országgyűlési képviselő, egyesületi titkár hangsúlyozta, hogy bármily szépen hangzanak is és bármily igazságosoknak tűnjenek fel az egyes kérelmek s indítványok, óvakodjon a bizottság attól, hogy túlzott kívánságokkal álljon elő, melyek miatt azután esetleg semmi sem lesz megvalósítható.

A bizottság ezt a szempontot fogadva el, hosszas és kimerítő tanácskozás után megállapodott abban, hogy az országos statutust csakis oly állásokra tartja fenn, melyből minden vármegye-

ben egy van s ezekből, vagyis minden alispán, főjegyző, főügyész, árvasszéki elnök, főorvosból 15—15 szolgálati időre nézve legidősebbek a következő magasabb fizetési osztályba juthatnak, ha a vármegye előlépteti.

A többiekre úgy az automatikus előléptetést, mint az országos létszám bizonyos százalékának magasabb fizetési osztályba jutását szolgálati idő szerint — mint gyakorlatilag keresztülvihetetleneket — a bizottság mellőzte és alapul minden egyes vármegye külön státusát fogadta el, melyek belül a járások száma szerint, ha azok száma ötnél több, egyet, ha a járások száma tíznél több, kettőt a vármegye magasabb fizetési osztályba juttathat és pedig az aljegyzők közül 1—2 a VII. fizetési osztályba, mint második, illetőleg harmadik főjegyző kerülne, a többi aljegyző más elnevezéssel a VIII—IX. között osztátnék meg. az ülnökök közül 1—2 Dudits ülnök indítványa folytán mint elnökhelyettesek a VII., a többiek a VIII. fizetési osztályokba juthatnának. A második és harmad főjegyzők közül 10, az elnökhelyettesek közül pedig 15 a VI. fizetési osztályba lesz előléptethető az országos létszám-ban elért szolgálati idő szerint. A főszolgabírák közül a fenti elv szerint 1—2 a VI. fizetési osztályba juthat, a többi pedig egyenlően oszlik meg a VII. és VIII. osztályok között. A szolgabírák a VIII—IX. között oszlanak meg. A főlevéltárosok, ha levéltári fogalmazói vizsgájuk van, a VIII., ha nincs, valamint az alleveáltárnokok, ha a levéltárnoki vizsgát letették, a IX-be jutnak. A gyakornokok segélydíját 1400—1600—1800 koronában kívánta megállapítani a bizottság, a kezelőtisztjeit pedig minden vármegyében egy irodaigazgatót a IX., minden járásban pedig egy járási irnokot, valamint a központi kezelőszemélyzet felét a X., a többit a XI. fizetési osztályba kívánta sorozni. Issekutz alispán indítványára az V. fizetési osztályba nem jutó minden alispán részére 1600, 5 évi szolgálat után 1800, 10 évi szolgálat után 2000 korona működési pótlékot kívánt a bizottság rendszeresíteni.

A határozmányok alapján a felterjesztés elkészítésével Issekutz alispánt bízta meg a bizottság, aki a közgyűlést a Krassószörény vármegyei tisztikar nevében Herkulesfürdőre hívta meg. E meghívás felett a választmány fog végleg határozni.

Végül kimondta a bizottság, hogy szolgabíró, aljegyző addig a magasabb VIII. fizetési osztályba

A „TORONTÁL“ tárcája

Asszonyozkötetés.

Marcel la Jarotte átutazóban bevetődött egy kis városba, hol nem ismert senkit. A főtéren áthaladva, egy erősen lefátyolozott nővel találkozott, ki felkeltette az érdeklődését. Követte őt. Láta, a mint egy elhagyott, csendes utcában egy kis fehér házba nyitott be s pár perc múlva megjelent az egyik ablaknál hajdon fővel s kikönyökölve, elmerengve nézett maga elé.

— Szép asszony, mondta magában Marcel; mi az ördögöt csinál ez itt, az isten háta mögött? Véletlenségből, mi különösnek tűnt fel a fiatal ember előtt, egy még fiatal cselédleány jött ki a házból s haladt el előtte lassan, kosárral a karján.

— Ettől megtudhatnék egyetmást, gondolta Marcel magában; talán épen én értem bocsátották ki.

Meg kell vallanunk, hogy Marcel sem nem szép, sem nem csuf. De két nap óta, hogy a kis városban van, nem láttak mást, mint őt, akár bérkocsi, akár az első szálloda erkélyén, minden két órában más és más ruhában. Szóval gazdag embernek látszott.

Száz lépésnyire megszólította a lányt:

— Mondja csak, édesem, kicsoda a maga asszonya?

— Angelierné ő nagysága.

— Férjes, özvegy?

A lány elmondta, hogy az asszonyát a magány szerete hozta a vidékre. A férje, egy gonosz ember, elhagyta őt s most Párisban lakik. Az asszonyom nagyon boldogtalan.

— Szegény asszony! vigasztalni kell őt. Nagyon szép, nagyon érdekes kis nőcske... nagyon unatkozhat egyes-egyedül ilyen fiatalon. Nem jár ki soha esténként?

— Igen. Néha kísétál a folyó partjára.

Ez a lány tudott mindent és nem hallgatott el semmit. Vannak ilyen kincset érő cselédak.

— Még nem utazunk el, mondta Marcel magában, a mint egy aranyat a lány markába nyomva, tovább állott. Tagadhatlan, hogy a kis menyecske bájos, a kaland azonban kissé különösnek tűnik fel előtte.

Esti nyolc óra tájban, a mint sötétedni kezdett, szivarra gyújtott és a folyó felé vette az útját. A mint oda ért, megpillantotta a bájos ismeretlen a tulsó parton, a mint egyedül, mély gondolatokba merülve lassan lépegetett. Marcel most már tisztában volt vele, hogy kalandornővel van dolga.

Ótszáz méternyire egy rozoga hid kötötte össze a két partot. Melyik kel át rajta kettőjük közül? Az asszony vagy ő? Komoly kérdés! Minden áron ki kellett kerülni, hogy a hidon találkozzanak; mert egymás mellett elhaladva,

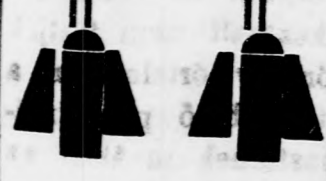
hátat fordítának egymásnak s a találkozás egyszermind elválás is lenne. A fiatal nő hirtelen megkettőztette a lépteit. Marcel elérte és lassabban haladt, így hát a nő kelt át a hidon.

Egy pillanatra megállott, rátette a kezét a hid karfájára s végigtekintet a tava siető habokon, majd folytatta az útját. Marcel előtt haladva. Pár lépésnyire, mintegy véletlenül elejtette az egyik lehuzott keztyűjét.

Marcel felvette s átadta a tulajdonosának, ki meglepetést tettetett s ijedten köszönte meg. Marcel elkezdett neki udvarolni, örmét fejezte ki, hogy így ketteskén lehetnek az esti homályban, ebben a magányban. Hosszu séta után haza értek s kész volt köztük az ismeretség, a barátság. Egy hélig regényesen ismerték egymást. Találkát adtak egymásnak, künn a mezőn, magánosan álló csárdákban. A nő rendkívül félt tőle, hogy meglátják, épügy női becsületénél fogva, mint a férje miatt, ki mindenre képes. Nagyon diskrét, nagyon tartózkodó volt úgy, hogy Marcel már kétkedni kezdett a nőkről általában táplált rossz véleménye dacára is. Két eset azonban arra birta, hogy helyesen ítéljen.

Egy forró délután vihar lepte meg őket utcában. Egy tanya vgl a közelben. Marcel oda akart menekülni, de a menyecske eleinte húzódozott, piszkosnak tartotta a házat. De Marcel elkiáltotta magát:

— Aki szeret, követ! s ezzel befutott a tanyára.

Alapított 1870.

A tavaszi idényre ajánljuk következő áruinkat:
napernyőt, kalapvirágot, keztyűt, harisnyát és sokerlét,
labdát, homokjátékot, gyermekbicikliket és kocsikat.

BENÓ TESTVÉREK

357-15.5
ezelőtt Kókits A. F., divat- és rövidárkereskedés „a pillangóhoz”.

Videki megrendeléseket szívesen s azonnal eszközölünk.

Telefon 201. sz.

be nem sorozható, míg a gyakorlati szakvizsgát le nem teszi, a jelenleg szolgálatban állók e nélkül se főjegyzővé, se árvaszéki ülnökké, se főszolgabíróvá meg nem választhatók, végül az újonnan választandók vizsga nélkül még szolgabíróknak, aljegyzőnek se lesznek megválaszthatók.

HIREK.

Tájékoztató.

A gőzfürdő (telefon 118. szám) minden nap reggel 6 1/2 ó-tól kezdve délig az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden kedden és pénteken déltől 1/2 óráig délután; ugyanazon napokon este 5-től 7-ig urak részére is. Vidéki hölgyek részére minden nap délből gőzfürdő. A kád-fürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva mindennap d. u. 5 órától este 10 óráig, vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10 óráig.

A városi főgimnázium szertárai nyitva minden vasárnap délelőtt 11 órától 12-ig.

Április 20., 21. Gyermeknap.

Április 26. A közművelődési Egyesület közgyűlése.

Május 6. A jegyző-egylet közgyűlése.

Május 7. Tavasz közgyűlés.

Május 11. Közgy. biz. ülés.

Nagypénteken.

Előbb leköpték, rutul meggyalázták
S aztán felvitték őt a Golgothára.
Látok között a látok fáján mult ki
Az Istenember, a zsidók királya.

De nem hiába függél a keresztben,
Nem folyt hiába, Nazarethi, véred,
Milyjök megváltó Messiasa lettél,
Milyjök imádnak, a világ megértett.

Ót, hol szived végsőt dobogva elhalt,
A szenvedélyek bus Kálvárián,
Fényesség támadt, az egész világot
Beragyogó nap, tündöklő szívárvány.

Szeretet napja, küld le újra fényed,
Ólts újra testet, megfeszített Eszme,
Te Szent, nagy munkád, a miért leszáltilt:
A megváltás még ma sincs teljesedve.

Mert vannak ma is farizeusok még
S van sok igazság, melyet megfeszítnek,
Halottámasztó, isteni erőddel
Sujtsd porba gőgjeiket, törd, semmisítsd meg!

S ha nem lesz többé gyűlölet a földön,
Ha nem lesz többé elliprott igazság,
Ha majd testvéreként érez minden ember:
Ez a nap lesz majd igazi hozsanna!

Ez a nap lesz majd, vérvő Istenember,
Ki eljővel, hogy megváltás e világot,
Alótt győzelmed zengő harsonája:
Diadalmas, örök feltámadásod!

Szatmáry István

A nagypénteki istentisztelet. A nagybecskereki római kath. plébánia-templomban a holnapi nagypénteki istentisztelet sorrendje a következő: Délelőtt 9 órakor ünnepélyes istentisztelet, melynek végzetével a szentség a szent-

Az asszonyka kénytelen volt követni őt. A küszöbön Marcel hallotta, hogy egy vén asszony így szól a férjhez:

— Nem ismered rá? Ez az, aki a mult évben itt járt egy Pál nevű, nagy, szőke férfival.

— Igaz, biz a', felelte a férfi: most kicserélta az emberét.

Máskor meg egy falun áthaladva, a kocsi-jokba fogott ló eltörte a rudat. Kénytelenek voltak leszállani. Eppen egy kocsmá előtt állottak meg, hounan egy férfi jött előbbük.

— Szerencsés jó napot, nagysága, mondta, de régen nem volt szerencsém. Henrik ur egészséges?

Pál szőke, — Henrik barna bizonyára. Marcel gesztenyeszínű. A szempillája sem mozdult meg. De tisztában volt a dologgal.

Mindegy. A kis nőcske azért pompás teremtes. A rétek fűzesei, az erdők homálya illatos menhelyet nyújtottak nekik egy-egy délutánra. Ezért érdemes volt élni anélkül, hogy többet tudjon az ember.

Egy napon levelet kapott Marcel az asszonykától. Ez állott benne: „Édesem, a férjem mindent tud. Egy névtelen levél elárult. Itt van . . . Őrült vagyok . . . Tíz ezer frankot követel a borzasztó ember . . . Menekülök tőle. Egy óra múlva a hidszal várlak. Jöjj kocsival és szőkjünk együtt. Vigy magaddal, ments meg. Párisban elrejtőzködünk! megvásároljuk ennek a nyomorultnak a hallgatását. Mariskád”.

Marcel a levelet elolvastva, odaszólt a cselédleányuk:

— Jól van. Mondja meg az asszonyának, hogy megszöktetem őt és a férjét kifisztem.

Ezzel hívta Marcel a vendéglőst. Sokáig beszélgetett vele s a kővér embert nagyon meg látszott lepni az, amit hallott.

— Ez olyan szeszély tőlem. Jól megfizetem a zenészeket. Négy trombitás elég lesz; hatal-

sirhoz vitetik, utána magyar szentbeszéd. Déltől 3 órakor lamentáció, utána német szentbeszéd, este 6 órakor szentségbetétel.

— Egyházi zene. A nagybecskereki filharmoniai egyesület ének- és zenekara folyó évi április hó 19 én, husvét vasárnapján, délelőtt fél 12 órakor a helybeli főgimnázium templomában az istentisztelet alatt, következő zeneműveket fogja előadni: Haydn B-dur miséjéből „Kyrie és Sanctus” részeket, Mozart B-dur miséjéből „Benedictust”, Händel „Largóját” és Messias című oratoriumából az „Alleluját”.

— A képviselőválasztók névjegyzéke. Torontálvármegye központi választmánya ma délelőtt folytatta dr. Vinczehidy Ernő, alispánj helyettes elnöklésével a képviselőválasztók névjegyzékének kiigazítását. A választmány ma az összes választókterületeket elintézte s a névjegyzék hitelesítésének igazolásával dr. Vinczehidy Ernő, Weiss Izidor és Kaufmann István vál. tagokat, továbbá Rigó István közp. vál. jegyzőt bizta meg. Az ülésről szóló jegyzőkönyvet dr. Milloss Aurélias dr. Klein Mór hitelesítik. Kimondották az üléseken, hogy a kiigazított névjegyzéket folyó évi május hó 5-étől 25-ikéig közszemlére teszik, amelyet mindenki megtekinthet és esetleg le-másolhat. A névjegyzékek kiigazítása iránti felszólalások május hó 5-től 15-ig adhatók be, a felszólalásokra vonatkozó észrevételeket pedig május hó 16-tól 25-ig fogadják el. A központi választmányának a felszólalások és észrevételek fölött hozott határozatai a megye központjában július hó 20-tól 30-ig lesznek közszemlére téve s ezen határozatok ellen a kir. kuriához intézett fellebbezések a közszemlére történt kitétel, illetőleg a kézbesítést követő 10 napon át nyújthatók be a központi választmányhoz.

A városi központi választmány tegnap dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklése alatt szintén ülést tartott, amelyen a következők vettek részt: Gligorijevics János, dr. Klein Mór, Mattanovich György és Végh Károly központi választmányi tagok. Az üléseken az 1899. évi XV. t. c. 145 § a értelmében, az 1909 évi országgyűlési képviselőválasztói névjegyzéket állították össze s a kiigazított névjegyzéket, úgy mint a megyei központi választmány határozta, május havában közszemlére teszik, amit idejekorán külön hirdményben fognak meghirdetni.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

A városi központi választmány tegnap dr. Perisics Zoltán polgármester elnöklése alatt szintén ülést tartott, amelyen a következők vettek részt: Gligorijevics János, dr. Klein Mór, Mattanovich György és Végh Károly központi választmányi tagok. Az üléseken az 1899. évi XV. t. c. 145 § a értelmében, az 1909 évi országgyűlési képviselőválasztói névjegyzéket állították össze s a kiigazított névjegyzéket, úgy mint a megyei központi választmány határozta, május havában közszemlére teszik, amit idejekorán külön hirdményben fognak meghirdetni.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— Halálhír. Mint rézáváltól értesülünk, Gaál Sándor m. kir. postavezédségi, ma reggel 21 éves korában hosszas szenvedés után meghalt. Az elhunytat holnap délután fogják a családi sírholtban örök nyugalomra elhelyezni. Halála alkalmából a postaépületre kitétték a gyászlobogót.

— A kultúregyesület közgyűlése. A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület, mint már említettük, folyó évi április hó 26-ikán délelőtt 10 órakor tartja Nagybecskereken a vármegyei közgyűlést. A közgyűlés napirendje: 1. Elnöki megnyitó. 2. Évi jelentés. 3. A számvizsgáló-bizottság jelentése. 4. Az 1908. évi költségelölirányzat megállapítása. 5. Esetleges indítványok. 6. Hitelesítő kiküldése. Az elnökség az egyesület tagjait külön meghívókkal is meghívja a közgyűlésre és kéri a tagokat, hogy a közgyűlésre minél nagyobb számmal jelenjenek meg.

— Táncestély. „A sirályok evezőegylet” f. hó 25 én a Pest-szállodában 1/9 órai kezdettel kedélyes táncestélyt rendez, melyre a rendezőség a tagokat, ezek ismerőseit s az ezek által bevezetendő vendégeket külön írásbéli meghívó mellőzésekkel ez uton is meghívja. A t. hölgyek ezuttal is felkérnek, hogy az estély háziasszony jellegére való tekintettel minél egyszerűbben jelenjenek meg.

— Elmentek a harangok . . . Ma délelőtt még megszólaltak a tornyok, felsugott az orgona, csilingáltak a csengők s harogott az énekkarok egbtörő akkordja s aztán csend lett. Rómába mentek a harangok. A kis iskolás fiúk s a ragyogó szemű kislányok lesték, várták, mikor nyilnak meg a templomtornyok zselui s mint repülnek a harangok dényugat felé, az örökvárosba. Hiába lesték, nem látták. Pedig elmentek. Láthatatlan angyalszárnyakon repültek s most föltámadásig nem hallani mást, mint kereplést. Emlékeztető ez a kereszténység örökára, amikor még nem voltak harangok s fakalapítással hívták a hiveket a templomba. A harangok csak nagyszombaton jönnek vissza Rómából, amikor áldást hoznak a nagyoknak, pirostoját a kicsinyeknek . . .

— Kenderkikészítő telepek Torontálban. Az ipari növények fokozottabb termesztésének főkarakosa érdekében a gazdasági egyesületek az újabb időben igen jelentős akciót fejtenek ki Kolumbiában a Torontálvármegyei Gazdasági Egyesület farsadók azon, hogy a kendertermelés terjedjen a vármegye egyes arra alkalmas helyein. E végből az egyesület a megye több községében mesterséges kenderáztatókat, a kender kikészítéséhez alkalmas műszaki berendezéseket létesít. Legutóbb Pusztakenderessén, Torontálzászcsányon, Jorgoványon, Klekkan szervezték az érdekeltséget a kenderkikészítő telepek érdekében s a földművelésügyi miniszter már el is készítette a műszaki berendezések tervét. Az itvarnoki kenderáztató telepet nagyszabású kendergyárrá fejleszti az egyesület.

— A huszonötkekrejárás. Mulatságos jelenet já szódott le egyik kávéházban. Egy katonatiszt tért be tegnap és miután helyet foglalt az egyik asztalnál, panaszkodva említette a főpincérnek, hogy milyen huncutok az emberek.

— Miről gondolja, kapitány ur? — kérdezi a főpincér.

— Hát képzelve csak, bevásárolni voltam egyik másik üzletben s valahol egy koronás helyett egy régi huszonötkekrejáró adtak vissza. De hogy melyik üzletben, azt nem tudom.

— Baj, baj, vakarta az állat a főpincér. — De az ilyesmi megcsik az emberen, ha nem nézi meg jól a pénzt.

— Tudja mit, főpincér ur, magának adom a rossz pénzt, adja ki, ha tudja.

— Igen köszönöm, — szólt a főpincér és zsebre vágta a huszonötkekrejáró.

— Van énekenem már több is.

A kapitány megitta a kávé, aztán jó ideig olvasott. Majd odaintette a főpincért és egy tizkoronás papírt tett elébe.

— Egy fektém volt.

— Harminc fillér.

A főpincér visszaadta a kijáró összeget és méltóság-teljesen elhajtott. A kapitány meg az asztalról olvasatlanul besöpörte a pénzt, zsebre vágta és eltávozott.

— A főpincér mosolyogva tekintett utána. A huszonötkekrejáró sikertült neki korona helyett visszaadni a kapitánynak.

— Az ebzárás. Dacára a hatóság ismételt figyelmeztetéseinek, az ebtelejdonosok elleni feljelentések még mindig tömegesen érkeznek a rendőrséghez. A hatóság ezért még egyszer figyelmeztetni kívánja az ebtelejdonosokat, hogy a kutyák csakis zsinóron, kezen vezetve és szájkosárral ellátva engedhetők az utcára. A hatóság eszentul teljes szigorral fog eljárni és azon ebtelejdonosokra, akik rendelkezéseit nem tartják be, az állategészségügyi törvény értelmében a legszigorubb 200 koronáig terjedhető pénzbírságot fogja kiszabni. Figyelmeztetnek továbbá az ebtelejdonosok, hogy az ebzárás nemcsak a nappali, hanem az éjjeli órára is szól.

— A haragosok. Pejakov Milán és Gavrilov Flórián mokrini lakosok régtől fogva haragban állottak egymással. A minap Kikindáról hazafelé tartva az országúton találkoztak össze. Éppen alkalmas volt a hely a leszámolásra, mert kettőjükön kívül nem járt senki az országúton. Gavrilov hamarosan botot fogott és rárontott Pejakovra, akit néhányszor úgy fűtött fejbe, hogy összerogyott. Később az uton járók találták meg súlyos sérülésével Pejakovot, akit a kórházba vitték.

TAVIRATOK.

Kossuth Ferenc a Balkánon.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter, aki most nyolc napi szabadságra ment, szabadságidejét arra használja, hogy egy kis utazást tesz a Balkánon.

Mint Szerajevóból sürgönyzik, Kossuth Ferenc néhány rokona társaságában ma oda érkezett. A miniszter holnap Ruguzába megy.

A tisztí fizetések.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A tisztí fizetések emelése elé tornyosuló nehézségek szaporodnak. A tavaszi delegációs ülésnek egybehívása mindinkább bizonytalanabb és ha meg is történik, még nagyon kérdéses, hogy a föl-emelt költségvetés tárgyában egyáltalán lehetséges-e megegyezés. Híre jár, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter ő felségét máris informálta volna azon nehézségekről, melyekkel a függetlenségi és 48-as pártnak a tisztí fizetések emelése való megnyerése jární fog. Mivel pedig a közös kormány ezen kötelességet vállalta, már válság lehetőségét is emlegetik. Jól informált politikai körökben azonban nem tartják kizártnak, hogy e hó végén üléselő közös minisztertanácsnak sikerülni fog egy olyan megoldást találni, amely úgy a válság kikerülését, mint a korona átláspontjának kielégítését is lehetővé teszi.

A bosnyák állapotok

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Bécsből sürgönyzik: A közös külügyminiszternek, a legutóbbi napokban a magyar miniszterekkel Budapesten folytatott tanácskozásai alkalmával szó esett azon mozgalmakról is, melyek a nagyszerb agitációk kapcsán az okkupált tartományokban mindinkább terjednek. Ha már az előző események is Boszniára és a Hercegovinára tereltek a nyilvános figyelmet, ez még fokozottab mérvben fog most bekövetkezni, a mikor a külügyminiszter elhatározta, hogy a legmagasabb állami érdekektől indítatva, behatóan foglalkozik a boszniai eseményekkel.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szerajevóból sürgönyzik, a nagyszerb agitátorok fölött a hadijog alapján felség- és hazaárulás címén fognak itélkezni s a letartóztatottak ellen egy százados hadbíró vezeti a vizsgálatot. Az agitáció folytán számos embert letartóztatnak már s tegnap ismét 29 embert tartóztattak le a fegyverviselési engedély áthágása címén. A letartóztatottakat a fellegvárban őrzik.

Lónyai gróf állapota

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Meránból sürgönyzik, a nagybeteg Lónyai Elemér gróf állapota már jobbra fordult. A gróft odaadéan ápolja felesége Stefánia főhercegnő s az ő gondos ápolásának nagy része van a javulásban.

A lebergi merénylet.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Lembergől sürgönyzik, Szcizinszky édesanyja tegnap a vizsgálóbíró előtt megvázoltatta eddigi vallomásait s azt mondotta, hogy neki a me-

rényletkez semmi köze s egyáltalán nem is beszélt erről fiával. Az asszonyt egyelőre fogva tartják. A tegnap letartóztatott egyetemi hallgatókat azonban a rendőrség szabadon bocsátotta.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Bécsből sürgönyzik, az osztrák kormány Potoczky utódjával a lengyel helytartói állásra dr. Bobrzinsky képviselőt akarja javaslatba hozni a királynál.

Az új dán választói törvény.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Kopenhágából sürgönyzik: A Folketing tegnap végleg elfogadta a Landsting azon már elfogadott törvényjavaslatát, melynek értelmében az általános választói jogot minden 25 éves adófizető férfinak és nőnek és a 25 éven felüli adófizető férfiak feleségeinek megadták. A törvényjavaslat szerint a választási jog minden választáshoz, — kivéve a kerületi képviselő megválasztását — jogosít. A választások a proportionális módszer szerint fognak történni. A törvényjavaslatot 64 szavazattal 35 ellenében fogadták el.

Katonai forradalmi szervezet Oroszországban.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Szentpétervárról sürgönyzik, ott egy katonai forradalmi szervezetet fedeztek föl, amely messzeágazó összeesküvéseket tervezett. A szervezet tagjai legközelebb Mária Pavlovna nagyhercegnő esküvője alkalmából terveztek nagyszabásu merényletet, amely most azonban dugába dőlt. Számos embert letartóztattak.

Fölakasztotta a férjét.

Budapest, április 16. (A „Torontál” eredeti távirata.) Mint Nagyváradról sürgönyzik, Sarkod községben tegnap Kovács Pál odaváló gazda felesége lelkendezve jelentette a csendőrségnek, hogy a férje fölakasztotta magát. A csendőrség emberei Kovács Pál házához mentek s ott csakugyan fölakasztva holtan találták Kovácsot. Az akasztott ember azonban nagyon gyanús helyzetben volt s az asszony olyan zavaros feltevéseket adott, hogy a csendőrség hosszasan vallatták Kovácsnéét, míg végre is az bevallotta, hogy ő akasztotta föl a férjét, úgy, hogy előbb leírtatta. A gyilkos asszonyt letartóztatták.

Határidő-üzlet.

Budapest, április 16. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (áprilisra 1908.)	21 34
Buza (májusra 1908.)	21 46
Buza (októberre 1908.)	18 56
Rozs (áprilisra 1908.)	18 50
Rozs (októberre 1908.)	21 98
Zab (áprilisra 1908.)	20 10
Tengeri (májusra 1908.)	12 76

Közgazdaság.

□ A Triesti Általános Biztosító-Társulat (Assicurazioni Generali) f. év március hó 26-án 76 ik közgyűlésén terjesztette be az 1907. évi mérleget.

Az előtűnk fekvő jelentésből látjuk, hogy az 1907. december 31-én érvényben volt életbiztosítási tőkeösszegek 917.014.396 korona és 99 fillért tettek ki és az év folyamán bevált díjak 41.095.963 korona és 58 fillérre rugtak. Az életbiztosítási osztály díjtartaléka 31.422.408 korona 19 fillérrel 264.156.557 korona 24 fillérre emelkedett.

A tűzbiztosítási ágbán, beleértve a batörésség- és tűkörtveg biztosítást, a díjbevétel 16.585.488,656 korona biztosítási összeg után 27.302.460 korona 49 fillér volt, miből 10.146.474 korona 45 fillér viszontbiztosításra fordított, úgy, hogy a tiszta díjbevétel 17.155.986 korona 04 fillérre rugott, mely összegből: 12.269.989 korona 32 fillér mint díjtartalék minden tehertől menten jövő évre vitetett át. A jövő években esedékessé váló díjkötelezvények összege 113.331,852 korona 27 fillér.

A szállítmánybiztosítási ágbán a díjbevétel kitett 3.921,627 korona 66 fillért, mely a viszont-

biztosítások levonása után 1.717,649 korona 06 fillérre rugott.

Kérelmet a társaság 1907-ben 37.472.589 korona 25 fillért és alapítása óta 899.042,935 korona és 20 fillért fizetett ki.

E kártérítési összegből hazánkra 173.248,760 korona 76 fillér esik.

A nyereség tartalékok közül, melyek összesen 20.292,237 korona 37 fillérre rugnak, különösen kiemelendők: az alapszabály szerinti nyereségtartalék, mely 6.300.000 koronát tesz ki, az értékpapírok árfolyamigadozására alakított tartalék, 12.565,698 korona 89 fillér összegben, továbbá felemlítendő a 160.000 koronára rugó kétes követelések tartaléka és az ingatlan tartalék, mely az ideai átutalással 1.266,538 korona 48 fillért tesz ki.

Az értékpapírok értéke 4.741,807 korona 69 fillérrel ment vissza, de a vezetőség elővigyázata folytán ez a veszteség az intézetet nem érinthette, mert az a 17.013,704 korona 71 fillért kitevő árfolyamtartalékból nyerhetett leírást. Ez a tartalék ma még mindig 12.565,698 korona 89 fillért tesz ki.

Különös figyelmet érdemel még az 1000 új intézeti részvénynek kedvezően kereszteltvált kibocsátása, melynek agió nyereségéből 11.525.000 korona a matematikai életbiztosítási tartalékhoz csatoltatott.

Részvényenként 600 arany frank osztalék kerül kifizetésre.

A társaság összes tartalékjai és alapjai, melyek első rangú értékekben vannak elhelyezve, az ideai átutalások folytán 292.979.592 korona 76 fillérről 323.629.347 korona 57 fillérre emelkedtek, melyek követezőképen vannak elhelyezve: 1. Ingatlanok és jelzálog követelések 60.625.971 korona 77 fillér. 2. Életbiztosítási kötvényekre adott kölcsönök 26.668,849 korona 08 fillér. 3. Letéteményezett értékpapírokra adott kölcsönök 4.017,801 korona 92 fillér. 4. Értékpapírok 209.404.916 korona 74 fillér. 5. Tárca váltók 842,350 korona 85 fillér. 6. A részvényesek biztosított adósszevele: 8.820,000 korona. 7. Készpénz és az intézet követelése, a hiányzó követeléseinek levonásával 13.249,457 korona 21 fillér, összesen 323.629,347 korona 57 fillér.

Ezen értékekből 65.5 millió korona magyar értékekre esik.

Nyiltér.

(E rovat alatt közlöttekért nem vállal felelősséget a szerk.)

Rohitschi „Styria-forrás”
Gyógyhatású víz: gyomordaganat és görcsök, Bright fele veselő, torok- és gégehurut, gyomor- és bélkataris, húgysav- és hólyagbántalmak, székrekedés és májbajok ellen.
Kitűnő gyógyosiker! Orvosilag ajánlva!
Magyarországi főraktár:
Hoffman József Budapest, Bathory-utca 8

(360-42)

ELSŐRENDÜ CIPŐK NAGY RAKTÁRA

WEINBERGER K.

Nagybecskerek, Hunyadi-fő-utca 23.

Ajánlja dusan felszerelt raktárát a tavaszi idényre férfi-, női- és gyermekcipőkben a legjobb kivitelben, jutányos árak mellett.

A hazai ipart pártolando:

mindenki vegyen csakis nálam kapható Debreczenben készült cipőt, mely csinosagra és jóságra minden külföldit felülmul.

Női séta-cipőkben és gyermekcipőkben különlegességek óriási raktára.

Valódi amerikai cipők egyedüli raktára.

Vidékre különös olcsó árak. 10 koronán felül bérmentve.

Bámulatos olcsó harisnyák.

Rövid gyermek harisnyák (Sockerli).

Patent gyermek harisnyák

szám	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
párja krajcár	20	22	24	26	28	30	32	34	36	38

Női flor harisnyák a legújabb divatszineken. Párja csak 45 krajcár.

Színes divat. férfi harisnyák a legnagyobb választékban. Párja 40 krajcár.

Wéhner Györgynél, Nagybecskerek.

(356-10.7)

1094. V. 1908. sz. A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdetés.

Torontárvármegye törökkanizsai járáshoz tartozó Gyála, Szerbkeresztur és Ószentivan községekből álló gyálai körorvosi állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ezen állással 1600 korona évi fizetés, Gyálán természetbeni lakás a szabályrendeletileg megállapított látogatási-, husszemle- és halottkémi-díjak élvezete van egybekötve. A megválasztandó körorvos a megyei orvosi nyugdíj-intézetbe lépni köteles.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy orvosi oklevél s eddigi alkalmaztatásukat igazoló bizonylattal ellátott kérvényüket f. évi május hó 20-ig a törökkanizsai szolgabíróhoz nyújtják be.

Törökkanizsa, 1908. évi április 11.

Tallán,
főszolgabíró.

384-22

BUZIASI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

VESE ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL MIND VIZET FELÜLMUL.
KELLEMEK, KISSÉ SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTES, SZÉNSAVDUS,
RENKIVÜL ÜDÍTŐ ASZTALI VIZ.

ORVOSIL AJÁNLVÁ. ORVOSILAG AJANLVÁ.

Ívgyógyomlóra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség.

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

643/1908. sz.

Horvátkecsa község előljárósága.

HIRDETMÉNY.

Horvátkecsa község előljárósága részéről ezennel közhírré tétetik, hogy a község határában gyakorlandó

vadászati jog:

1908. évi augusztus hó 1-től 1914. évi július hó 31-ig terjedő 6 (hat) egymásután következő évre nyilvános szóbeli árverésen folyó évi május hó 10 én d. e. 9 órakor Horvátkecsa község ház tanácstermében bérbe fog adatni.

Az árverési feltételek az árverés napjáig Horvátkecsa község előljáróságánál megtekinthetők.

Horvátkecsa, 1908. évi április hó 15.

Nicka Sámuel, Mixich István,
jegyző. 388-3.1 bíró.

226-40.13

Valódi brünni szövetek

az 1908. évi tavaszi és nyári idényre.

Egy szelvény 3-10 m. hosszú teljes férfiruhához (kabát, nadrág és mellény) elegendő, csak	1 szelvény 7 korona
	1 szelvény 10 korona
	1 szelvény 12 korona
	1 szelvény 15 korona
	1 szelvény 17 korona
	1 szelvény 18 korona
	1 szelvény 20 korona

Egy szelvény felele szálkörhöz 20 — K-ért, szintűgy felkiszárolt, turisztólent, selvenkamgarantált, stb. gyári árákon küld a mint megbízható és szolid cég mindenütt ismert posztógyári raktár.

SIEGEL-IMHOF Brünn.

Minták ingyen és bérmentve.

Az előnyök, a melyeket a magánérvő élvez, ha szövetszükségletét közvetlen Siegel-Imhof cégnél, a gyári piacon rendeli meg, igen jelentékenyek. Szabott, legolcsóbb árak. Őriási választék. Mintahá, figyelmes kiszolgálás, még a legkisebb rendeléseket is helyesen írás arában.

Triesti Általános Biztosító Társaság

(ASSICURAZIONI GENERALI)

Budapest, V., Dorottya-utca 10. szám.

A „Közgazdaság” rovatban közöljük a TRIESTI ÁLTALÁNOS BIZTOSÍTÓ TÁRSASÁG

a legnagyobb, leggazdagabb és legrégebb biztosító intézetünk

mérlegének főbb számadatait. Teljes mérleggel a társaság mindenkinek, aki e célból hozzá fordul, a legnagyobb készséggel szolgál.

Az intézet elfogad: élet-, tűz-, szállítvány-, üveg-, betöréses-lopás- és harangtörés és repedés elleni biztosításokat. Közvetít tovább: jégbiztosításokat a „Magyar jég- és viszontbiztosító r.-t., valamint baleset elleni biztosításokat az „Első o. általános baleset ellen biztosító társaság” számára. (387-1.1)

A nagybecskereki főügynökség: **STEINITZER GÉZA.**

Kämpfner Dániel

mechanikus NAGYBECSKEREK,

József-Főherceg-utca 5., a nagyhidnál.

Elvállalok házicsengetyűk és házteléfonok berendezését.

Kerékpárok, írógépek, varrógépek, grammofonok, kötőgépek javítását

és mindennemű a szakmába vágó munkákat szavatolás mellett pontosan elvégzek.

Házicsengetyűk tartartását évi általány ellenében eszközölöm.

NYOMDÁS TANULÓ

jó családból

azonnal felvétetik.

A ki szép akar lenni, használja egyedül a Hajós-féle aradi ibolya-crémel,

mert a világ minden részéből jövő hálalratok legjobban bizonyítják, hogy ennél jobb szépitőszert nem létezik.

Szeplő, májfolt, bibircs, bőrvörösséget és mindennemű arctisztatlanságot — varázsszerű gyorsan eltüntet. —

Egy tégely ára 1 korona. Vigyázat! Csakis Hajós-féle aradi készítményeket tessenek kérni és vásárolni.

Kapható a készítőnél:

HAJÓS ÁRPÁD gyógyszerüzében, ARAD.

Főraktár: Nagybecskereken, MELKUH DEZSŐ drogeriájában.

Továbbá: minden gyógyszerüzében, illatszertüzlet és drogeriában.

324-20.7)